

»které umělé náhradě zubů a chrupu jsou na závažu«.

Vytrhl-li odsouzený A. pacientee zub bez uvedeného předpokladu, scházelo mu nejen podle toho, co již předesláno, lékařské učení, nýbrž i oprávnění k zmíněnému lékařskému výkonu po rozumu § 4 cit. zák., takže soudy nepochybily, pokud jeho čin podřadily pod skutkovou podstatu přestupku § 343 tr. z.

Proti tomu nelze snad namítati, že zubního technika, kterému zákon přiznává způsobilost k zmíněným výkonům tam, kde jsou nutnou přípravou k provedení umělé náhrady, nelze označiti za »fušera« v případech, kde tohoto předpokladu sice není, ale jeho způsobilost a odborná kvalifikace zůstala stejná, neboť k vyvrácení námitky té stačí poukaz na to, co nahoře dovozeno o kompromisním charakteru zmíněného ustanovení. Vůdčí zásadou zůstává, že nehledíc k zcela určitým výjimkám, jež nelze extensivně vykládati, je vykonávání zubního lékařství, k němuž patří i vytažování zubů, vyhrazeno větší záruky poskytujícím lékařům, a to v zájmu zdravotním, jež chrániti je právě účelem předpisu § 343 tr. z.

Pokud generální prokuratura při veřejném roku kladla důraz ještě na to, že § 343 tr. z. neustanovuje na rozdíl od jiných předpisů jako na příklad §§ 363, 364, 367 tr. z. nic o ztrátě živnosti neb oprávnění, a pokud z toho vyvozuje, že zákonodárce nemohl míti na mysli, že se uvedeného přestupku může dopustiti i zkoušený zubní technik, neobstojí ani tato námitka, poněvadž § 343 tr. z. je na rozdíl od oněch předpisů, jichž se dovolává generální prokuratura, ustanovením, pro něž naprosto není typické a příznačné, že se toho činu dopouští pachatel při provozování nějaké své živnosti.

Z uvedených důvodů nebyl tedy rozsudky, o něž jde, porušen zákon v ustanovení § 343 tr. z. a nebylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona vyhověti.

Nejmenuje-li urážlivý článek napadeného a lze-li jeho vztah k němu poznati jen z toho, že se na napadeného věcně vztahují skutečnosti v článku uváděné, stačí s hlediska přečinu podle § 2 zákona o ochraně cti, že není vyloučeno, že tu byli čtenáři informováni o těchto skutečnostech, kteří z nich mohli při průměrné inteligenci a soudnosti dospěti k závěru, že se článek věcně vztahuje na napadeného. — Nerozhodují tu subjektivní úsudky těchto čtenářů, nýbrž stanovisko průměrného čtenáře znalého oněch skutečností. — Skutková podstata § 2 zákona o ochraně cti nevyžaduje, aby čest napadeného byla porušena, stačí, byla-li ohrožena.

Rozh. ze dne 20. června 1938, Zm II 259/38.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti

soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n., pokud se týče pro přestupek podle § 4 zák. čís. 124/1924 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y: Pozastavený článek se týká — podle znění zjištěného nalézacím soudem — osoby, která vystupovala častěji u okresního soudu jako soukromý žalobce na ochranu své cti, žalovala i novináře a dosáhla dokonce odsouzení obžalovaného pro malichernou urážku; osoba článkem míněná nedbá rad okresního soudce ke smíru a trvá na odsouzení, i když je vinník ochoten dáti zadostučinění.

Ježto osoba článkem napadená nebyla v něm uvedena jmenovitě, bylo třeba uvažovati, zda se její označení v článku stalo takovými znameními, jež jsou dostatečná, aby si bylo lze učiniti úsudek o její totožnosti (rozh. čís. 5367 Sb. n. s.).

Nalézací soud, zabývaje se uvedenou otázkou, vyslovil, že průměrný čtenář nemohl vědět, že se pozastavený článek vztahuje na soukromého žalobce, neboť se soukromému žalobci nezdařil důkaz o tom, že každý čtenář v obci S. (kde bydlí soukromý žalobce) poznal vztah článku k soukromému žalobci; třebaže svědci J. a F. znali skutečnosti, podle nichž bylo lze souditi, že soukromý žalobce je totožný s napadenou osobou, pokládá nalézací soud uvedené svědecké výpovědi za nezávažné pro řešení otázky, o níž jde, neboť znalosti J. o uvedených skutečnostech označujících napadenou osobu měly svůj původ ve zvláštním jeho poměru k soukromému žalobci, a svědek F. nemohl potvrditi s jistotou, že věděl, že se článek vztahuje na soukromého žalobce, nýbrž jen uvedl, že to tušil a myslel si to.

Zmateční stížnost poukazuje na to, že v článku jsou obsaženy »výpady na soukromého žalobce«, a dále na to, že svědci J. a F. odůvodnili svůj úsudek o tom, že se článek vztahuje na soukromého žalobce, právě podle »uvedeného obsahu článku«. Tím zřejmě uplatňuje zmateční stížnost důvod zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř. vytýkajíc nalézacímu soudu, že při nahoře uvedeném závěru vycházel s nesprávných právních hledisek.

Zmateční stížnosti je přisvědčiti.

K tomu, aby si bylo lze učiniti závěr o tom, že byla ohrožena čest někoho článkem, jehož vztah k napadenému nelze poznati podle jmenovitého označení, nýbrž jen podle věcného vztahu skutečností v článku uvedených k napadenému, stačí, že není vyloučeno, že tu byli čtenáři informovaní o skutkovém ději podle článku v úvahu přicházejícím, a je třeba, aby takový čtenář při průměrné inteligenci a soudnosti mohl si učiniti závěr, že článek má věcný vztah na napadeného (Steiner: Schutz der Ehre, 1937, str. 26).

V případě, o němž jde, jsou uvedeny v článku jako skuteč-

nosti, podle nichž lze zkoumati, na koho se článek vztahuje, spory, které vedla napadená osoba u okresního soudu (pokud se týče spor vedený proti novináři), jakož i způsob chování napadené osoby při vedení těchto sporů.

Podle rozhodovacích důvodů mají skutečnosti v článku uvedené vztah k soukromému žalobci, neboť soukromý žalobce podal u okresního soudu v L. žaloby pro ublížení na cti (T 112/37, T 189/37), vedl spor proti redaktoru časopisu pro pomluvu spáchanou uveřejněním článku (Tk V 192/37 krajského soudu v N.) a nechtěl se smířiti (T 189/37 okresního soudu v L.), ač mu soudce domlouval (při projednání tohoto sporu byl obžalovaný přítomen).

Napadený rozsudek dále zjistil, že zde byli čtenáři, kterým bylo známo, že soukromý žalobce vedl spory v článku naznačené, a to J. a F. Při tom je nezávažné, z jakého pramene čerpali uvedení čtenáři svoje znalosti o skutečnostech, na jejichž podkladě si lze učiniti úsudek o věcném vztahu článku k napadené osobě. Nelze proto souhlasiti s rozsudkem nalézacího soudu, že se nemůže přihlížeti k tomu, co bylo známo o sporech vedených soukromým žalobcem J-ovi, ježto znalosti tohoto čtenáře o uvedených skutečnostech měly svůj pramen v tom, že J. vystupoval v řečených sporech jako svědek.

O tom však, zda podle skutečností v článku uvedených lze souditi, na koho se článek věcně vztahuje, nerozhodují subjektivní úsudky jednotlivých čtenářů; tuto otázku je posouditi s hlediska objektivního, totiž zda si průměrný čtenář mohl učiniti takový závěr. Je proto nerozhodné, nemohl-li F. s určitostí potvrditi, že věděl, že se článek vztahuje na soukromého žalobce, nýbrž že to toliko tušil. Nevyžaduje se ke skutkové podstatě podle § 2 zák. o ochr. cti, aby čest napadeného byla porušena, nýbrž stačí, že byla ohrožena (Mířicka: Trestní právo hmotné, str. 306).

Ježto článek uvádí řadu skutečností o tom, jaké spory vedla napadená osoba a jak se při jejich vedení chovala, a ježto se v článku naznačené skutečnosti shodují se skutečnostmi, jež zjistil nalézací soud — jak bylo již nahoře uvedeno — a jež se týkají soukromého žalobce, je odůvodněn závěr, že si i průměrný čtenář článku, znalý těchto skutečností, mohl učiniti úsudek, že článkem byl napaden soukromý žalobce.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověno podle § 5, odst. 2 zák. čís. 3/1878 ř. z. ve znění zákona čís. 56/1935 Sb. z. a n. již v neveřejném zasedání. Ježto se však nalézací soud dosud nezabýval otázkou beztrestnosti obžalovaného z důvodu důkazu pravdy, nelze hned ve věci rozhodnouti. Byla proto věc odkázána nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.